

**פרקי
אבות ד'**

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרה"ג אבנר קזואס שליט"א

ביחד

לא לתפוס על חם!

לפעמים אחד מבני הזוג מקבל קבלה, החלטה או משימה ומתחייב לעמוד בה ואחר כך נכשל. לעולם אל תתפסו את בן הזוג 'על חם', כלומר - בשעת קלקלתו, ברגע הנפילה.

ויקי שמה לב שְהַמְרָאָה בחדר כבר לא מכילה את כולה... היא פרצה ימה וקדמה צפונה ונגבה. היא חקרה את הדבר והגיעה למסקנה שהיא השמינה בגלל שהיא אוכלת הרבה עוגות שמרים. היא החליטה שהיא סיימה עם העוגות, וזהו...

יום שיש הגיע, ובעלה אמר לה: את לא רוצה לאכול עוגות, אבל מה אייתי והילדים? עוגה אחת אני חייב לקנות. היא הסכימה וביקשה: רק אל תעביר אותה לידי, שים אותה ישר בתנור. כבר שנים שהיא רגילה לנקות את השולחן, ולהכין לעצמה כוס קפה עם... עוגה. אבל דיאטה זו דיאטה. היא ערבה את הקפה לגמה ממנו ואמרה לעצמה: זה לא זה... למחרת ישבו כולם לסעודת שבת ואכלו חמין. הבעל קיבל מהחמין 'נוק-אאוט', נפל שדוד על המיטה ונעלם בין השמיכות. ויקי רגילה כבר שנים לנקות את השולחן, ולהכין לעצמה כוס קפה עם... עוגה. אבל היא הבטיחה... תוך כדי בחישת הקפה היא חשבה לעצמה: לאשה בדיאטה אין שום בעיה להביט על התנור. והיא הביטה... ומבעד הדלת השקופה של התנור היא ראתה את עוגת השמרים החתוכה על חצי, והשוקולד מטפטף מתוכה... היא שאלה את עצמה: אם אוכל פרוסת עוגה אחת, אני אשמין? והתשובה כמובן - לא. והחליטה שכדי שלא יתפסו אותה 'על חם' היא לא תוציא את העוגה לשיש, אלא תאכל אותה בתוך התנור. את כוס הקפה היא הביאה לקצה השיש ופתחה את דלת התנור, עולם הבא, הארומה של הקקאו התפשטה בחלל הפה שלה. ביס גרר ביס וחתיכה גררה חתיכה. ובין פרוסה לפרוסה היא הושיטה את ידה לשיש לקחה את כוס הקפה לגמה והחזירה... עד שהיא הגיעה לשלב שהיא אוכלת את האלומיניום של התבנית... לפתע בעלה התעורר, והציץ למטבת, וראה את המחזה... וחשב: זו דיאטה? זאת העוגה שלי, היא אוכלת לי את העוגה... בעל יקר, תן לה לצאת בכבוד מהתנור. אתה רואה את המצב הקשה שלה, אל תבהיל אותה, זה אסור, זהו 'צער בעלי חיים'!

אל תתפוס אותה 'על חם'! הוא התקרב אליה בשקט... ובעוד היא מפרקת את העוגה הוא שאג: ויקי... מהבהלה היא הכניסה את הראש ברשת, בגוף חימום, ברשת, בגוף חימום, והוציאה את ראשה כשהעוגה דבוקה לה לפני... זו העוגה שלי, כתוב בתורה לא תגנוב... ידידי, כתוב בתורה גם לא תרצח... אתה מבייש אותה ומבזה אותה. אז מה עושים? ראית את המחזה, קודם כל תחזור לחדר לנוח, תן לה לסיים את הארוחה! היא תשמיד ראיות, וגם היא תגיע לנח. ואז תפתח עין אחת, ובעדינות תשאל אותה: למה יש לך שוקולד על השפתיים...?

פרשת השבוע

השגחה או מקרה?

בימים אלו אנו סופרים את ספירת העומר ומתכווננים לקראת חג השבועות - חג מתן תורה. מעמד הר סיני היה מאורע היסטורי חד פעמי שבו התגלה הבורא לברואיו. גם הדברה הראשונה העשרת הדברות מעידה על כך: "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּיַת עֶבְדִּים". ובזה לא היה ספק כלל.

אבל חלפו 3330 שנים והשתנו הדורות ואנשים החלו להטיל ספק בקיום הבורא ובהשגחה הפרטית שקיימת בכל רגע. ובפרשתנו אנו מוצאים את הפסוקים: "וְאִם בִּזְאת לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְהִלַּכְתֶּם עִמִּי בְקָרִי. וְהִלַּכְתִּי עִמָּכֶם בְּחַמַּת קָרִי...".

הסבירו המפרשים שהקב"ה מתנהג עם האדם במידה כנגד מידה. כלומר, אתם אומרים שהכל קרי ומקרה ואין יד מכוונת, אז גם הקב"ה יתן כנגד זה מכות וייסורים ויבלבל אתכם שתהיו בטוחים שזה מקרה דהיינו 'בְּחַמַּת קָרִי'.

מאז שחרב ביהמ"ק וניטלה הנבואה הקב"ה מדבר אתנו ברמזים ואיתותים כדי שנוכל לשפר את דרכינו. ולפעמים אנו מתעלמים מהאיתותים עד שמגיעים למצב של "עם הגב לקיר".

ניתן דוגמא: משה עשה מעשה שהוא צריך לתקן בדחיפות. אבל הוא לא התעורר לכך מעצמו. יום אחד הוא קיבל איתות משמים. הוא נסע ברכב במהירות והיה כתם שמן על הכביש והוא החליק עם הרכב לתוך קיר בטון. הרכב נמחץ ומשה יצא בשלום. ובמקום להתעורר ולעשות חשבון נפש הוא אומר: "השלדה של הרכב הזה חזקה לכן לא קרה לי כלום...".

לאחר שבוע אשתו של משה חלתה... במקום לתת לב לכך ולהתעורר, הוא אמר: "כן, היא לא נוהרת להתלבש חם וזה מה שקורה בסוף".

לאחר יומיים גם הילד לא מרגיש טוב. והוא אומר: "כנראה יש איזה וירוס מסוים שגורם לכך". משה עדיין לא התעורר. ואז שלחו לו נפחות ברגל... ואיך משה הגיב - "כן, עיקמתי את הרגל ולכן היא התנפחה". למחרת הוא כבר שכב עם דלקת ריאות - "נכון" הוא אומר, "יצאתי בקור בלי חולצה...".

קוראים יקרים, שמתם לב איך הוא מנתח את מאורעות חייו? לכל דבר יש לו הסבר והכל במקרה! עד שמגיע שלב שמשמייס מבלבלים אותו עד שהוא בטוח שהוא צודק ומקשים עליו את הדרך לחזרה בתשובה.

דבר זה כתוב בשיר השירים: "קול דודי דופק פתחי לי אֲחֹתִי רְעִיטִי יוֹנְתִי תַמְתִּי". הקב"ה דופק על לבו של האדם במשך כל חייו וקורא לנשמה "אֲחֹתִי רְעִיטִי יוֹנְתִי תַמְתִּי". אבל לפעמים האדם לא שומע ולא ער לנקישות של ההשגחה העליונה שרומזת לו להשתפר.

לכן כתוב בדברה הראשונה: "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ...". בכל המאורעות שקורים לאדם במשך חייו, הקב"ה נמצא בתמונה. אין מקריות, ואין סתם, אלא הכל מכוון משמים, מהדברים הקטנים ביותר עד הגדולים ביותר, הכל מושגח, רק צריכים לשים לב. יהיה רצון שהקב"ה יאיר עינינו, ונוכל לקבל את המסרים החשובים מבורא עולם לטוב לנו כל הימים.

בברכת שבת שלום,
אבנר קזואס

קשיש שוכב בביה"ח מחובר לצינורות, ומשפחתו מזמינה את רופא הקהילה. זמן קצר לאחר בוא הרופא, מסמן הקשיש תנועות בידיו, ומשפחתו ממהרת להביא לו עט ונייר שירשום מה הוא רוצה לומר. בשארית כוחותיו מצליח הקשיש לכתוב משה - ואז נופח את נשמתו. הרופא ממהר לקחת את הנייר, מקפל אותו ושם בכיסו. למחרת, בהלוויה, שולף הרופא את הפתק ואומר לאבלים: "אמש, שניות לפני מותו, כתב יקירכם את צוואתו האחרונה, וברשותכם אפתח אותה כעת". הרופא פותח את הנייר ומקריא: "סליחה, אתה דורך לי על צינור החמצן!!!!"

בדיחה

חוס ואהבה

איך אפשר לאהוב כשכועסים ורוגזים? האמת היא שגם בתפילה או מזכירים זאת במילים: 'ברוגז רחם תזכור, ברוגז אהבה תזכור'. מה פירוש 'ברוגז אהבה תזכור'? כיצד אפשר לאהוב באותו זמן שרוגזים? אלא צריך לומר שאף על פי שהקב"ה רוגז על מעשינו הוא בכל זאת אוהב אותנו, כי אנחנו הילדים שלו. על אותו משקל, אסור לנו לשכוח שאף על פי שהם מרגיזים אותנו בהתנהגותם, הם עדיין הילדים שלנו וצריך לאהוב אותם.

באמצעות חוס ואהבה אפשר לקרב אלינו את הנוער המתבגר, וגם להציל אותם מנשירה ממסגרות לימודיות. את הדרך לכך נלמד מאהרון הכהן וממידותיו. אמרו עליו על אהרון הכהן שהיה 'אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות וימקרבן לתורה'. האם 'אוהב את הבריות וימקרבן לתורה' הן שתי מידות נפרדות, או מידה אחת? על פניו הן נראות כשתי מידות וכשתי פעולות שונות, אחת לאהוב ואחת לקרב. אבל לפי דרכינו נענה ונאמר שאוהב את הבריות זה תנאי מעכב לְמִקְרָבָן לתורה. ולמעשה היא מידה אחת.

זאת אומרת, שלאהוב את הבריות היא הפעולה, והקירוב שלהן אלינו היא התוצאה. אם משדרים למתבגרים כעס, זעם, ניכור ואכזבה, הם

לעולם לא יתקרבו אלינו ולא נוכל להחזירם למסגרות החברתיות הרצויות. אבל אם נשפיע עליהם חוס ואהבה, באופן אוטומטי הם יתקרבו למסורת ולמסגרות הרצויות.

שנים רבות עסקתי בהכוונת נוער מתבגר, ואני רוצה לספר לכם על מקרה של בחור מהשכונה התדרדר עד כדי פשיעה. מידי פעם הייתי פוגש אותו, ומדבר איתו בנימוס עם חיוך, ומשדר לו חוס ואהבה. באחת השבתות, כשהלכתי למסור שיעור בבית הכנסת, הבחנתי בו כשהוא עומד עם הגב אלי. הוא דיבר עם החברה שיושבים על הברזלים, ועישן סיגריה.

כשהתקרבתי אליו מאד החברה ראו אותי ואמרו לו: הרב מאחוריך. הוא הסתובב, ראה אותי, הכניס את הסיגריה כשהיא דלוקה לכיס, ואמר לי: שבת שלום. עניתי לו: שבת שלום, מה שלומך? לפתע אני רואה שעולה לו עשן מהמכנסיים, אמרתי לו: תראה מה שקורה איתך... אמר לי: לא נורא, לא נורא, שבת שלום...

קוראים יקרים, הבחור הזה לא מפחד ממשטרה ולא מאף אחד, אבל כשהוא רואה את הרב שאוהב אותו ומכבד אותו, הוא מוכן להכניס סיגריה דלוקה לכיס ולא לצער אותו שהוא מעשן בשבת. יסוד נוסף למדנו מהסיפור - 'איזהו מכובד, המכבד את הבריות'. כשאנחנו מכבדים את המתבגרים, גם הם יכבדו אותנו. וכן אמר שלמה המלך החכם מכל האדם: "כְּמִים הַפְּנִים לַפְּנִים, כֵּן לֵב הָאָדָם לָאָדָם".

סיפור לשבת

המקובל הגאון הרב אליהו מני זצוק"ל

עלה לארץ בשנת ה'תרנ"ו מיד הצטרף לחסידי 'בית א-ל'. אוויר עיר הקודש לא התאים למצב בריאותו ובריאות ילדיו, ושכב ימים רבים על ערש דווי, עד שרופאיו פקדו עליו להחליף את משכנו והוא עבר בשנת לחברון. דאג לייסד בית-מדרש. לאחר הסתלקות רבה של חברון (ר' משה פריה) התמנה לרב העיר ושימש כ-14 שנים ללא משכורת ונשא במשרה לשם שמיים.

לאחר התרחבות משפחתו נאלץ לקבל משכורת למחייתו. הקים בית-כנסת 'בית יעקב' בו התפללו לפי כוונות ומנהגי המקובלים בישיבת 'בית א-ל' בירושלים. כאשר פרצה בעיר מגיפה עבר מבית לבית לטפל בחולים וביתו היה היחיד אליו לא הגיע המגיפה. הסתגף רבות מרובים וקשים ובשינה על מחצלת ללא מצע, כשאבן למראשותיו - כסימן על צערו על גלות השכינה.

איבד את מאור עיניו והצטער מאוד על העדר לימוד התורה. למרות שהקריאו לו מהספרים טען כי אינו דומה שמיעה לראיה. לאחר 40 שנים הגיע אליו אדם בלבוש כפרי ואמר לו כי באפשרותו לרפא את עיניו אם ישלם ממון רב. רבינו הסכים לשלם כל סכום אך לאחר שיתרפא, כעבור שלושה ימי טיפולים חזר מאור עיניו. הרב ביקש לשלם למרפא אך עקבותיו לא נודעו. נפטר ב-ח' תמוז ה'תקנ"ט. חי כ-81 שנים. ציונו בחברון. בהלווייתו השתתפה כל העיר חברון, יהודים וערבים. בנו ר' סלימאן מנחם כיהן אחריו כרבה של חברון. ערבים שהאמינו שרבינו היה 'יוילי' (קדוש) ורק למראית עין היה יהודי, ביקשו להעביר את גופו מקבורתו למקום שבו קבורים הערבים את קדושיהם. יהודי חברון נאלצו לשמור את מצבתו משך חודשים רבים.

משחר נעוריו, שאף רבינו לעלות לארץ ישראל ולחונן את עפרה. ואכן, לאחר שהיה אחד מהאריות שבחבורת הגאונים המקובלים בבגדד, נטל את רעייתו הצדקת, אחות רבו הגדול, ואת שלושת ילדיו, ושם פעמיו לארץ. הוא הצטרף לאורחת גמלים שחצתה את המדבר. יום ששי, ערב שבת קודש, ורבינו פנה למדריכי האורחה וביקשם לשבות במדבר. הם הביטו בו בתימהון. סביב סביב רק חול וחול, חול לוחט ושממה. מי יסכן את עצמו לשבות כאן יום תמים. ובכלל, המים והמזון מחושים למסע מתמיד, אין הם ערוכים לפיגור של יום.

"אבל לפני שיצאנו לדרך התניתי עמכם שנשבות במדבר!" זעק ר' אליהו. מנהיג השיירה גיחך: "אמנם כן, רבים היהודים המתנים עמנו כן, ואנו מסכימים, ולבסוף ממישיכים אנו בדרכנו והם מתלווים אלינו בליט ברירה בנימוק של פיקוח נפש כיוון שמסוכן מאוד להישאר לבד במדבר, שודדים ורוצחים מסתובבים באזור, ולעיתים קרובות אורבים לשיירות". ואכן, היה בכך משום סכנת נפשות, ופיקוח נפש דוחה שבת, אבל ר' אליהו לא ויתר, הוא נשאר בלב הישימון יחד עם אשתו ושלושת ילדיו.

מדריך האורחה לא התלבט בבעיות מצפון. והפקירם לנפשם. השיירה המשיכה בדרכה. ליל שבת, רבי אליהו קידש על היין מעל שולחן החול, עליו נפרשה מפה צחורה. קולות הזמירות ששר לו ביללת תנים ונהמת המדבר וסופת החול לא העיבה על טעם מאכלי שבת. מיד במוצאי השבת הבדיל רבי אליהו, ובאישון לילה החל לצעוד עם אשתו ובניו בעקבות השיירה.

מה היו סיכוייהם להשיג בצעתם את שיירת הגמלים שהשיגה אותם מהלך יום שלם? אך הנה זה פלא, לפנות בוקר השיגו את השיירה! אין זאת אלא שארעה להם קפיצת הדרך! בכבוד ובמורא התקבלו על ידי נוסעי השיירה והגיעו בשלום למחוז חפצם, לעיר קודשנו ירושלים.

מובא בספר 'יששכר וזבולון', על רבינו, שלמד בצוותא עם החכם רבי ניסים עיני זצ"ל בבגדד לפני עלותו לא"י. הם למדו בספר "דברי שלום" של נכד הרש"ש זיע"א והתקשו בדבריו, לא הבינו כיצד הסביר את דברי סבו הגדול. אמר רבי אליהו מני, שנראה לו שהרב "דברי שלום" לא הבין את דברי סבו, רבינו שלום שרעבי זצ"ל.

לאחר אמירה זו, הרב אליהו מני החל צועק בקול מר, בלי יכולת להוציא מפיו מילה, ובכה בכי תמרורים. לאחר ארבע שעות היכה בידו על ליבו כאומר "חטאתי", והתרפא. כאשר שאלוהו מה היה סיפר שהרש"ש הקדוש התגלה אליו ואמר לו: "מה כוחך לדבר על נכדי שלא הבין את דברי, אתה הוא שלא הבנת אותם!" ועד שביקש מחילה, וסלח לו.

ובהקדמת ספר 'זכרונות אליהו הוסיף, שהרש"ש הודיעו שימות בחטאו זה, ולא יתכפר לו עליו! בכה רבינו והעתיר, עד שהרש"ש הסכים למחול לו, בתנאי שיקרא את שם בנו העתיד להיוולד לו בשמו. וכך היה, הרבנית ילדה בן ונקרא 'שלום', ע"ש הרש"ש זיע"א! (פניני עין חמד)

ניתן להזמין חוגי בית
עם הרב אבנר קוואס
בנושאי שלום בית, חינוך ילדים ועוד

לפרטים נוספים

0552-766-799

ללא עלות